

Otázky k vyhlášce č. 382/2017 Sb.

1. Je plánováno v zákonné úpravě problematiky, která je v současné době řešena vyhláškou MS ČR č. 382/2017 Sb. a instrukcí MS ČR č. 7/2017, vytvořit zákonné označení „asistent soudce“ a „justiční čekatel“ se zcela odlišným režimem a postavením, nebo bude vytvořeno jedno zastřešující označení, které postaví obě pozice na stejnou úroveň s některými výjimkami pro pozici justičního čekatele?

Ministerstvo spravedlnosti má podle výhledu legislativních prací vlády předložit návrh nového zákona o sodech a soudcích vládě v polovině roku 2019. Součástí navrhovaného zákona bude zakotvení pravidel pro výběr soudců, a to v návaznosti na vyhodnocení praktických zkušeností se stávajícím systémem účinným od 1. 1. 2018. Stávající systém je založen na v zásadě shodné pozici justičního čekatele a asistenta soudce, čemuž ostatně odpovídá i upravený rozsah úkonů, které justiční čekatel může vykonávat dle § 6 jednacního řádu pro okresní a krajské soudy. Dle dohody s předsedy krajských soudů se počítá s tím, že do budoucna již budou nabíráni pouze justiční čekatelé. Nicméně v zájmu plynulého přechodu na nový systém se nepočítalo s nutností převedení stávajících asistentů na pozici justičního čekatele, ale s faktickým přizpůsobením jejich činnosti novému systému (včetně účasti na vzdělávacích akcích Justiční akademie a pravidelných vzdělávacích akcích, které mají krajské soudy organizovat v rozsahu min. dvou dnů měsíčně). K tomu viz též pomůcka k přechodným ustanovením, kterou připravilo ministerstvo spravedlnosti a distribuovalo na jednání předsedům krajských soudů. Činnost justičního čekatele před vykonáním justiční zkoušky by tedy zásadně měla odpovídat činnosti asistenta soudce. Uchazeč, který úspěšně projde výběrovým řízením na pozici kandidáta na funkci soudce dle instrukce č. 7/2017 SIS (ať to je justiční čekatel, asistent, VSÚ či jiný uchazeč s odpovídající odbornou zkouškou), se pak bude systematicky připravovat na výkon funkce soudce, včetně tzv. kolečka a částečné specializace a stáže u odvolacího soudu, a tato příprava bude zakončena simulovaným soudním jednáním u krajského soudu, v jehož obvodu daný uchazeč působí.

2. Jakým způsobem bude zajištěna přípravná služba v souladu s § 13 odst. 2 vyhlášky, zejména ve vztahu k § 13 odst. 2 písm. c) vyhlášky, týkající se získání znalostí o jednotlivých agendách?

Ve fázi před justiční zkouškou se a priori nepočítá s rotací. Seznámení se s jednotlivými agendami se předpokládá mimo jiné formou krátkých seznamovacích stáží na různých úsecích soudu; aktuální podoba těchto stáží je diskutována s předsedy krajských soudů. Těžiště přípravy by mělo být ve vzdělávacích akcích Justiční akademie a pravidelných vzdělávacích akcích organizovaných krajskými soudy v rozsahu min. dvou dnů měsíčně. Rotace po jednotlivých úsecích by měla být náplní druhé fáze čekatelství, tedy již samotných kandidátů na funkci soudce. Konkrétní forma realizace je nicméně na předsedech krajských soudů.

3. Je plánováno vytvořit na jednotlivých sodech pracovní pozice pro justiční čekatele tak, aby počet justičních čekatelů po tzv. „překlopení“ odpovídal stanoveným tabulkám pro počet zaměstnanců?

4. V jakém časovém horizontu je plánováno nová místa pro justiční čekatele vytvořit?

5. Jakým způsobem budou určeny počty volných míst justičních čekatelů u jednotlivých obvodních/okresních soudů, popřípadě v obvodech krajských soudů/Městského soudu v Praze?

Tak, jak je uvedeno v odpovědi č. 1, přechod stávajících asistentů na místa justičních čekatelů není nutný. Krajské soudy by s asistenty měly zacházet jako s justičními čekateli, zejména, co se týče vzdělávání a přípravy na justiční zkoušku a případné výběrové řízení na kandidáty na funkci soudce. Asistenti se složenou justiční zkouškou se posléze mohou hlásit do výběrových řízení na kandidáty na funkci soudce. Nově přijímaní zaměstnanci by však měli nastupovat pouze na místa justičních čekatelů a nikoli asistentů. Nad rámec je však nutné dodat, že se počítá s navýšením rozpočtu krajských soudů tak, aby byl pokryt výpadek daný účastí justičních čekatelů a „nepřeklopených“ asistentů na vzdělávacích akcích. Konkrétně se jedná o 20% navýšení stávajících kapacit.

6. Je plánováno spustit speciální vlnu výběrových řízení, která bude určena pro tzv. překlopení současných asistentů soudců tak, aby pracovní místa za tímto účelem vytvořená nebyla obsazována uchazeči z jiných soudů?

Vzhledem k tomu, že se nepočítá s nutností převedení stávajících asistentů na justiční čekatele, není ani nutné mít speciální vlny výběrových řízení.

7. V rámci registrace do Evidence justičních čekatelů je třeba zadat tzv. preferované krajské soudy (a posléze preferované obvodní/okresní soudy v jejich obvodu). Není nám však jasné, na která výběrová řízení budeme případně pozváni, tj. zda

- pouze na okresní/obvodní soudy, které jsme zadali jako preferované, nebo
- na veškeré okresní/obvodní soudy v obvodu krajského soudu, který jsme zadali, nebo
- na všechna vypisovaná výběrová řízení?

Uchazeči budou pozváni na všechna vypisovaná výběrová řízení v obvodu preferovaného krajského soudu. V rámci dosaženého výsledku ve výběrovém řízení však může být zohledněna jejich preference konkrétního okresního/obvodního soudu.

8. V případě, že se bude jednat pouze o pozvánky na námi nyní vybrané soudy, můžeme se účastnit i jiných výběrových řízení, o nichž se dozvíme, ačkoliv na ně nebudeme oficiálně pozváni prostřednictvím aplikace?

Jiných výběrových řízení, než na která budou uchazeči pozváni, se zúčastnit nelze. Registrace do evidence a označení preferovaných soudů nahrazuje přihlášku do výběrového řízení.

9. Bude mít uchazeč výběrového řízení na justičního čekatele možnost zajistit, aby se konkrétního výběrového řízení v případě svého rozhodnutí neúčastnil a ponechal tak možnost jiným uchazečům, aniž by za toto jednání byl sankcionován?

K tomuto dotazu lze odkázat přímo na ust. § 9 vyhlášky, kde jsou podrobně popsány důsledky neúčasti na výběrovém řízení. Výběrového řízení u soudu označeného za preferovaný se uchazeč nemusí zúčastnit pouze ze závažných důvodů a při podání včasné omluvy, jinak

dojde k jeho vyřazení z výběrového řízení. Pokud se nezúčastní bez včasné a důvodné omluvy dvakrát, musí uchazeč znovu vykonat vstupní test. Vstupní test je však vždy možné znovu vykonat nejdříve po uplynutí 12 měsíců od vykonání předchozího vstupního testu.

10. Bude možné v budoucnu zadané parametry měnit (tj. jednak preferované soudy a jednak ostatní osobní údaje – např. změnu příjmení)?

Změna bude prováděna ministerstvem na konkrétní individuální žádost. Preference soudů si bude moci uchazeč měnit sám v evidenci.

11. Pokud bude možné měnit preference soudů, kdy dojde k zaznamenání změny preference obvodu krajského soudu dle § 6 odst. 2 vyhlášky?

K zaznamenání změny dojde bezprostředně po jejím provedení uchazečem. Je samozřejmě logické, že v případě již zahájeného výběrového řízení (k němuž již budou pozváni uchazeči) nebude uchazeč, který změní preferenci na dotčený soud, pozván – změna preference bude reflektována až v rámci dalšího výběrového řízení. Totéž platí, pokud uchazeč zruší označení daného soudu jako preferovaný poté, co už byl na výběrové řízení pozván, pak nastávají následky popsané v odpovědi na otázku č. 9.

12. Jak často budou vypisovány termíny pro konání tzv. vstupního testu za účelem přihlášení uchazeče do výběrového řízení na justičního čekatele?

Vstupní testy budou realizovány dle počtu uchazečů a dle potřeby nových čekatelů. V zásadě lze říci, že se vstupní testy budou konat třikrát ročně v návaznosti na konání státních závěrečných zkoušek na vysokých školách.

13. Předpokládá se, že v rámci studijního volna budou justiční čekatelé absolvovat semináře, přednášky a adaptační kurzy, nebo budou justiční čekatelé tyto absolvovat mimo uvedené studijní volno?

Příprava čekatelů je podstatou jejich pracovního poměru. Je tedy druhem jejich práce a o studijní volno se tedy v tomto případě nejedná.

14. V jaké lhůtě zašle MS ČR čekateli osvědčení o úspěšném složení odborné justiční zkoušky (za účelem přihlášení se do výběrového řízení na kandidáta soudce, resp. soudce)?

Osvědčení o vykonání odborné justiční zkoušky jsou (a i nadále budou) zasílána bez zbytečného odkladu.

15. Po jaké době může neúspěšný čekatel opakovat konání odborné justiční zkoušky?

K tomu viz zákon o soudech a soudcích (ust. § 115 odst. 2).

16. Kolikrát celkově se může čekatel účastnit odborné justiční zkoušky?

K tomu viz zákon o soudech a soudcích (ust. § 115 odst. 2).